Udmurdi keel

Udmurdi keel (*удмурт кыл*) on permi keelte hulka kuuluv soomeugri keel.

udmurdi keel (удмурт кыл)	
Kõneldakse	Venemaal
Piirkonnad	Udmurtia, Tatarstan, Baškortostan
Kokku kõnelejaid	umbes 464 000
Keelesugulus	uurali keeled soomeugri keeled soome-permi keeled permi keeled **udmurdi keel**
Ametlik staatus	
Ametlik keel	*de jure* Udmurtias
Keelekoodid	
ISO 639-1	-
ISO 639-2	udm

Seda kõnelevad udmurdid. Venemaa Föderatsiooni kuuluvas Udmurdi Vabariigis on udmurdi keel vene keele kõrval ametlik keel

2010. aasta Venemaa rahvaloenduse andmetel oskas Venemaal udmurdi keelt 324 338 inimest.[1]

Lähemad sugulaskeeled on komi keel ja permikomi keel.

Puudub grammatiline sugu. Erinevalt teistest soome-ugri keeltest on udmurdi keeles rõhk viimasel silbil.[2] Seda peetakse turgi keelte mõjuks.

Udmurdi keeles puudub vokaalharmoonia.[3]

Udmurdi keeles on 15 käänet.[4]

Udmurdi tähestik põhineb kirillitsal ja näeb välja nii:

А	Б	В	Г	Д	Е	Ё	Ж	Ӝ	З	Ӟ	И	Ӥ	Й	К	Л	М	Н	О	Ӧ	П	Р	С	Т	У	Ф	Х	Ц	Ч	Ӵ	Ш	Щ	Ъ	Ы	Ь	Э	Ю	Я
а	б	в	г	д	е	ё	ж	ӝ	з	ӟ	и	ӥ	й	к	л	м	н	о	ӧ	п	р	с	т	у	ф	х	ц	ч	ӵ	ш	щ	ъ	ы	ь	э	ю	я
a	b	v	g	d	e/je	jo	ž	dž	z	dź	i	ï	j	k	l	m	n	o	ö	p	r	s	t	u	f	h	c	ć	tš	š		"	y	'/j	e	ju	ja

Treemaga konsonante kasutatakse ainult udmurdi tähestikus.

Sisukord

Ohuilmingud

Udmurdi keelt peetakse ohustatud keeleks.[5] Udmurdi keele kasutussfäär on kitsas ja prestiiž madal. Ilmub kaks udmurdikeelset ajalehte ja neli ajakirja, raadiosaateid on keskeltläbi 2,5 tundi ja telesaateid 1,5 tundi päevas. 99 000 udmurdi koolilapsest õpib emakeelt vaid 29 000, kusjuures udmurdikeelset õpetust jagub vaid maakoolide algklassides, mis on ettevalmistuseks venekeelsele õpetusele. Nähtavasti pole koolides praegu enam administratiivseid takistusi udmurdikeelse õpetuse laiendamiseks, kuid ei jätku udmurdi keelt oskavaid õpetajaid ega õppevahendeid. Udmurdi Vabariigi parlament on andnud udmurdi keelele riigikeele staatuse, kuid keeleseadus on leidnud tugevat vastuseisu.

2012. aastal ilmus Venemaal 28 nimetust udmurdikeelseid raamatuid ja brošüüre kogutiraažiga 49 500 eksemplari.[6]

Vaata ka

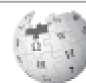
- Bessermani murre
- Udmurdi kirjandus

Viited

1. http://www.gks.ru/free_doc/new_site/perepis2010/croc/Documents/Vol4/pub-04-05.pdf
2. http://phonology.cogsci.udel.edu/dbs/stress/language.php?id=381
3. http://languageserver.uni-graz.at/ls/desc?id=157&type=r
4. http://terijoki.spb.ru/history/templ.php?page=udmurt&lang=ru
5. http://www.helsinki.fi/~tasalmin/europe_report.html
6. http://www.bookchamber.ru/content/stat/stat_2012.html

Välislingid

- Eesti-udmurdi sõnaraamat (http://www.eki.ee/dict/eud)

Udmurdikeelne Vikipeedia

v · r (https://et.wikipedia.org/w/index.php?title=Mall:Uurali_keeled&action=edit) **Uurali keeled ja murded**

ugri keeled	handi keel • mansi keel • ungari keel
permi keeled	komi keel (permikomi keel, jazva murre) • udmurdi keel (bessermani murre)
mari keeled	niidumari keel • mäemari keel (loodemari murre)
mordva keeled	ersa keel • mokša keel
saami keeled	Akkala saami keel † • Inari saami keel • Kemi saami keel † • Kildini saami keel • koltasaami keel • turjasaami keel • Lule saami keel • lõunasaami keel • Pite saami keel • põhjasaami keel • Ume saami keel
läänemeresoome keeled	eesti keel (mulgi keel, setu keel, tartu keel, võru keel) • isuri keel • karjala keel (livviko ehk Aunuse karjala keel, lüüdi keel) • liivi keel • soome keel (kveeni keel, meä keel) • vadja keel (kreevini keel) • vepsa keel
samojeedi keeled	neenetsi keel (tundraneenetsi keel • metsaneenetsi keel) •

	eenetsi keel • nganassaani keel • sölkupi keel • kamassi keel † • matori keel † (koibali keel †) • juratsi keel †
kindla klassifikatsioonita keeled	meštšera keel † • muromi keel † • merja keel † • tšuudi keel † •